

Slovo k povzbuzení na neděli 6. října 2024, na 27. neděli v mezidobí – B
Biblická čtení: Gn 2,18-24; Ž 128; Žid 2,9-11; Mk 10,2-16

Milé sestry, milí bratři,

v **prvním čtení** z knihy Genesis se dnes před námi rozevřel známý a krásný starozákonní obraz o **dotvoření člověka**, o stvoření **ženy** (Evy, *Živy*) z boku a žebra člověka (Adamova, *Ze země vzatého*). Vyprávění je z druhé, co do doby vzniku **starší zprávy** o stvoření světa. V jejím vyprávění jsou Hospodinem nejprve stvořeny nebe a země, pak na pusté zemi člověk jako Adam, teprve následně Bůh dotvoří veškeré živé tvorstvo, floru i faunu, aby nakonec z boku Adamova vyvedl **Evu**, neboť «se (mezi zvířaty) nenašel pomocník, který by se k němu (Adamovi) hodil» a přitom «není dobré, aby byl člověk sám».

Postupnost (chceme-li, gradualita) stvoření člověka se vykládala v různých dobách různě a vyvozovaly se z ní různé závěry. Například neznámý autor **Velkého žitavského postního plátna** z roku 1472, které je jakýmsi biblickým komiksem (na 90 obrázcích jsou zachyceny celé dějiny Starého a Nového Zákona), to vyřešil následovně: Na jednom obrázku je stvořen nejprve Adam, ale není jasné, zda je to vlastně muž či žena, má andro-gynní rysy, od pasu nahoru je to spíše žena, dolů muž. Teprve na druhém obrázku, kdy Boží Syn, tvůrčí ruka Otcova, vyvádí z boku Adamova Evu, oba dostanou jasně mužské a ženské rysy, Eva je krásná žena, Adam silný muž.

Teprve jako **muž a žena** je člověk hotový a úplný, oba jsou si **rovni**, když jsou ze stejného „těsta“. **Binarita a komplementarita** mužství a ženství k lidství patří. Stejně jako **vztahovost**, stejně jako intimní tíhnutí **muže k ženě a ženy k muži**.

To – a jistě mnohé další – není patrně jen intuicí pozdně středověkého malíře, ale **asi** i něčím, co bychom v **biblickém obrazu** – i při vši nutnosti interpretace a aktualizace – měli **nějak čist stále**. Stejně jako to, že k lidství a mezilidským vztahům patří i vzájemná **důvěra**, bezpečí jednoho u druhého. «A oba byli nazí, člověk i jeho žena, a jeden před druhým se nestyděli» je verš, kterým je celý úryvek završen (ale který nám bohužel liturgie už nenabídla).

Pak jsme dnes slyšeli **evangelijní úryvek** dle Matoušova sepsání, Kristovu odpověď na záluďnou otázku farizeů, **zda** se může muž se ženou **rozevést** (nejen v biblickém Izraeli to byl jen muž, který mohl rozluku iniciovat). **Nemůže**, odporuje to řádu stvoření, řádu lásky, zní Ježíšova odpověď. Navíc již od dob svatého Augustina západní církevní tradice právě v Kristových slovech «co Bůh spojil, člověk nerozlučuj» přečetla ono **povýšení manželství na svátost** a svázání jeho **svátostností s nerozlučitelností**.

Jenže **co když** se to někomu **nepodaří**, co když se manželství rozpadne, co když to má někdo **jinak**, žije jinak, **nechce** anebo třeba vlastně ani **nemůže** něco z výše jmenovaného **změnit** do podoby, o níž slyší na těchto stránkách Písma. Život je krásný, ale také dlouhý, složitý a leckdy zašmodrchaný.

Předně by dnešní texty **neměly** nikoho **odradit od snahy** o opravdové přátelství s Bohem, od snahy o lásku k lidem. Nikoho by **neměly vyhnat** z církve, natož z kostela. «Žádný není takový hříšník, aby dovnitř nemohl, nikdo není tak svatý, aby nemusel» pravý jedno známé pořekadlo.

Protože platí, že **Bůh** v žádném případě **nikoho nikdy neopouští**. Ani toho, komu se nějak **zašmodrchal** život. Ani toho, kdo **hřeší** proti šestému či devátému přikázání. Ani toho, kdo to má s intimními náklonnostmi či psychosexuální identitou – ať už skutečně či zdánlivě – nějak **jinak**.

Už svatý **Irenej**, církevní otec 2. století a první velký systematik, přeci učí, že Bůh Adama a Evu nikdy nepustil ze svých rukou; ani po hříchu, ani po vyhnání z ráje. A svatý **Jan**

Zlatoušlý, další církevní otec a velký kazatel druhé poloviny 4. a začátku 5. století, je zase přesvědčen, že Bůh vyhnal Adama a Evu z ráje jen na cestu, která opět vede zpět, aby oni nikdy nepřestali toužit po návratu a mohli se snadno ve svém útěku obrátit.

To samozřejmě **neznamená**, že by vše bylo vždy v pořádku. Neznamená to, že by se člověk neměl snažit obrátit a uvést svůj život do souladu s Božím pořádkem, který se máme snažit odušit a přecíst v obrazech a slovech Písma svatého. Měl, člověk by se měl **obrátit a změnit**. Zejména pokud svým jednáním někomu jinému **škodí**, pokud je nějak **zlé**, pokud trpí druzí lidé a hlavně pokud trpí bezbranné děti. Tam je to jasné.

Zároveň ale platí, že některé lidské **činy**, které se jako **neřádné** zdají, možná až v takovém nepořádku nejsou, zatímco jiné, které se zdají být v pořádku, mohou být v nepořádku daleko větším. Jsou hříchy ze zloby, ty jsou vždy horší, a jsou hříchy z lásky, byť nějak nezřízené, které nakonec až tak hříšné být nemusí. Pokud ovšem neubližují, což je vždy zásadní otázkou. **Soudcem** všeho je ale vždy **Bůh**, ne my, a to ani u sebe. A obrácení k dobru a dobrému Božímu řádu je často **proces**, leckdy dlouhý a nelehký.

Ano, je složité, **jak dnešní biblické texty** v dnešní době číst a ještě těžší se je pokusit vyložit, zejména pokud je nechceme jen alegorizovat a nějak přeznačovat. Ale ani složitost a pestrost života a ani nová a hlubší poznání reality by asi nic **neměly měnit** na tom, že – i při vši nutnosti interpretace a hledání hlubšího významu – je třeba **Boží slovo vnímat jako ideál**, jako vyjádření pravdy o Bohu a o člověku. Jako **ideál**, byť skrytý v obrazu a textu, který před námi **září**, který má **přednost**, i přestože mnohými lidmi **nemusí** být v tom či onom ohledu zrovna **dosazitelný**.

I o **manželství, tíhnutí člověka a mezilidských vztazích** to jsou **ideály**. A jsou i mnozí, kteří se je s nemalými obětmi snažili a snaží žít, včetně snahy o věrnost a nerozlučitelnost manželství. I ti jsou hodni úcty, respektu a není dobré na ně zapomínat.

Ideál **člověčenství, intimity a manželství**, i jak jej dnes slyšíme, je před námi jako **pozdání k uskutečňování**. Samozřejmě, vždy zejména ve své nejpodstatnější rovině **lásky**. Je před námi i jako pozvání k **obrácení**, pro každého dle jeho stavu, situace a možností. A bylo by asi škoda to neslyšet.

Každý člověk, **každý z nás** ovšem musí poctivě **hledat**, ptát se Boha, jak tyto ideály **žít**, co **konkrétně** a pro něj znamenají. Kde je více **lásky**, kde a komu a jak ji má dát, zda ji opravdu dává, jak a s kým má jít cestou životem. Každý musí **konfrontovat** svůj život s Bohem, a to i prostřednictvím Písma svatého. Ne se jen omlouvat, ale ani se jen deptat.

Pokud někdo poctivě dospěje k závěru, že opravdu **není schopen** (některému) biblickém **ideálu** člověčenství, intimity a manželství **dostát**, anebo v některých ohledech to snad ani není (již) možné a dokonce by to možná ani nebylo dobré (život jde dál), pak je třeba přijmout **pozdání** k oné (taktéž biblické) **cestě „náhrad“**. Ke snaze být **svatý** v jiných oblastech života, ke konání skutků lásky a milosrdenství, k žití jejich ideálů, k žití lásky, která **«přikryje množství hříchů»**.

Vždy ovšem s pokorným vědomím, že **soudcem** všeho a všech je nakonec opravdu jen **Bůh**.

Milé sestry, milí bratři, chceme-li si na závěr odnést něco jasného, nekonfrontačního a všem společného, pak snad výzvu, že **opravdu není dobře, aby člověk sám**. Není dobře, aby byl bez Boha i bez lidí. Proto **se od Boha nikdy neodvracejme**, ať se děje, co se děje, ani svou slabostí si nenechme Boha vzít a hlavně ne svou pýchou. A **neopouštějme ani lidi**, s nimi, společně máme jít životem, a to do Božího království...